

Za gospodarje

Maribor, dne 18. oktobra 1933.

Kako postopati pri napravi vina.

Zadnjič smo objavili, kaj in kako je treba ravnati pred in ob trgatvi. Dostaviti še moramo, kako je treba postopati, ko smo grozdje potrgali, da napravimo zdravo in dobro vino. Ko je grozdje potrgano ter spravljeno v hram, ga pustimo v kadeh, da se nekoliko ugrije. Potem ga zrobkamo, to je odstranimo peclje ali hlantine ter zmastimo jagode na grozdnem mlinu. Za belo vino sprešamo takoj grozdje in vlijemo mošt v sode, kjer naj kipi. Sode napolnimo samo do devet desetih in jih zamašimo s kipelno veho. Pri črnem vinu pustimo mošt na dropu, da se navzame iz mehovnice — jagodovih kožic — črne barve. Še le, ko je na njem popolnoma pokipelo, ga odtočimo in izprešamo. Pa tudi pri črnem grozdu odstranimo peclje, da se vino ne navzame preveč čreslovine, ki napravi vino trpko. Kipenje črnega vina v kadeh ali badnjih se naj vrši tako, da tišči preluknjen pokrov tropine v moštu, kajti na zraku bi se te osušile in skisale ter s tem vino pokvarile. Če pa nimamo takih pokrovov, moramo brozgo večkrat na dan premešati, da ostanejo tropine vedno vlažne.

Pri vsakem delu v hramu pazimo na suho in čistočo. Tega pravila ne moremo nikdar dovolj poudarjati, ker žal poznamo še mnogo zanikarnih vinogradnikov, ki se za to ne brigajo. Z belim grozdem ali moštom ne sme priti v dotiko noben kos rjastega železa, kajti vinska kislina raztopi rjo in po njej vino porjavi. Nadalje ne puščajmo iztisnjenih tropin v hramu, ker se le hitro ugrijejo in skisajo. Glivice octove kisline se pa kaj rade naselijo v moštu in pozneje skisajo vino. Če hočemo tropine porabiti za žganjekuho ali pozneje za krmo živini, tedaj jih stlačimo v kadi, polijemo nekoliko z vodo in na to ne-

produšno pokrijemo s pokrovom in z ilovico.

V kletih, kamor spravimo vino v sode za kipenje, mora biti primerna toplota. Če je premrzlo, se kipenje ustavi in ostane mošt nepovret do spomladi, ko se prostor segreje. Tedaj začne nanovo vreti. Vsekakor je bolje, da vino že jeseni dodobra pokipi, ker se potem lažje učisti. Če je hram mrzel, ko je nastopil zunaj jesenski mraz, tedaj storimo dobro, če postavimo v klet peč, ki segreje prostor do primerne toplote, da vino lahko in hitro pokipi. Ne do vrha napolnjene sode zmašimo s kipelnimi vehami, v katerih naj je vedno dovolj vode, da ne uhaja zrak v sod. Sodov, v katerih naj vino povreje, ne smemo zažvepljati, ker žveplov oksid uniči kipelne glivice.

Ljudski pravnik.

Kupna pogodba za zemljišče. P. J. Sl. g. — V najemu ste imeli svet, na katerem ste postavili drvarnico. Ta svet ste pozneje kupili in poleg tega sveta še nekaj druge zemlje. Vsega sveta je 380 kv. m. in znaša kupnina 800 Din. Vprašate, če res ni treba delati kupne pogodbe, kakor Vam pravijo ljudje, in če zadostuje, kar bo napravil zemljemerec. — Ako hočete postati pravi lastnik kupljenega sveta, morate napraviti pismeno pogodbo. Šele na podlagi te bote mogli postati zemljiškoknjižni lastnik in bote mogli svobodno razpolagati z zemljiščem. Napravite torej takoj kupno pogodbo! Kako se taka pogodba napravi, dobite v letošnjem koledarju »Slov. gospodarja« v spisu »O zemljiški knjigi«. Ker gre samo za del parcele, bo moral preje zemljemerec še odmeriti. Za kupno pogodbo bo treba plačati pri davčni upravi desetek v znesku 5½% kupnine, torej 44 Din. Prodajalec bo moral svoj podpis na kupni pogodbi overiti na so-

dišću, kar bo veljalo 15 Din, ako pa sta dva prodajalca, bo overovitev veljala 25 Din. Ker gre v Vašem slučaju samo za kupnino 800 Din, bota overila podpis prodajalca, lahko tudi dve priči na ta način, da bo vsaka izmed njih lastnoročno napisala na kupno pogodbo sledeče: »V zmislu par. 38 zemljiškoknjižnega zakona potrdim lastnoročno podpisani (točno ime dotične priče, poklic in natančno bivališče), rojen leta (navesti je treba letnico rojstva priče), da je meni osebno znani (ime prodajalca, poklic in bivališče prodajalca), predstojajo listino lastnoročno podpisal.« Pod to izjavo je treba lastnoročno pristaviti kraj in dan napisane izjave ter lastnoročni podpis priče. Ko sta obe priči to napisali lastnoročno in podpisali, je kupna pogodba gotova; ni pa treba še overiti prodajalčevega podpisa na sodišču. V tem slučaju odpade tudi plačilo kolekovine za overovitev. Na to bote predlagali na sodišču v zemljiški knjigi prepis lastninske pravice, kar bo veljalo 5 Din. V celoti Vas bo torej prepis veljal 44 Din in 15 Din in 5 Din, to je 64 Din, in sicer le, ako boste vse sami napravili. Ako pa bote najeli odvetnika, bote morali plačati še njegovo delo, ki bo znašalo: za sestavo kupne pogodbe 20 Din, za sestavo predloga 50 Din, skupaj tedaj 70 Din, ter še ostalo delo približno toliko, tako da bi morali plačati za odvetnikovo delo 140 Din. V tem primeru bo prepis veljal 140 Din in 64 Din, je skupno 204 Din. Ako ne znate sami napraviti pravilno kupne pogodbe, Vam svetujemo, da greste k odvetniku. Za svoje osebno ravnanje pa nemudoma kupite koledarček »Slov. gospodarja«, da bote na jasnem glede zemljiške knjige.

Mejni spor. B. J. R. P. Sosed Vas doliži, da ste prestavili mejnik, česar pa niste storili. Sosed mejnika ne prizna, ga meče ven in pravi, da je bil na drugem kraju. Obe parceli sta za občinsko cesto. Mejniki hoče imeti sosed na takem kraju, da bi zgubil tudi on neki grdi roh svoje zemlje, ki pa je večinoma zarastel z grmovjem in trnjem, dočim bi Vi zgubili del lepe zare za vinogradom, ki je zagrajen že nad 50 ali še več let, in sicer za to, da ne sili ob priliki paše živina vanj. Ograja je sedaj razdrta. Vinograd pa je za občinsko cesto. Sosed noče, da bi se zlepega domenila, vsled

česar veliko zaradi tega trpite. Vprašate, na kak način bi se zadeva uredila, kam je treba javiti, da bi prišel zemljemerec, na čigave stroške bo prišel in kako morate to urediti. — Spor, ki je med vama, je mejni spor, ker gre za določitev (popravo) sporne meje. O vsem tem je pisal lanskoletni koledarček »Slov. gospodarja« v spisu »Pamet je boljša kot žamet«. Preberite si natančno ta spis in bote na jasnem. Ako sosed noče pristati na zemljemerca in mejo, ki jo bo on določil, Vam ničesar ne koristi, ako sami pozovete zemljemerca, ker sosed, ako on sam ne pristane, taka razmejitve ne veže. Če hočete zadevo na vsak način za vedno spraviti s sveta, potem predlagajte pri domačem okrajnem sodišču, da se med Vama določi prava meja. Sodišče bo pozvalo oba soseda na razpravo s pristavkom, da bo mejo določilo in zamejilo kljub temu, če se vabilu ne odzove. Ker so meje med Vama postale sporne, jih bo sodišče določilo po zadnjem mirnem posestnem stanju. Kakor je iz Vašega dopisa razvidno, bote svoje mirno posestno stanje lahko dokazali s pričami, vsled česar bo v tem slučaju sodna določitev meje izpadla v Vašo korist. Ako pa bi sodišče ne moglo določiti spornih mej po zadnjem mirnem posestnem stanju, bo pa razčlenilo sporni prostor po pravičnem prevdanku. Ako je svet vreden več, kakor 125 Din, bote v slučaju, da sodna določitev meje ne bo zadovoljila, lahko vložili tožbo pri pristojnem okrajnem sodišču. Sodišče se bo za sodno določitev sporne meje lahko poslužilo tudi zemljemerca in vršilo ogled na licu mesta. Stroške sodne določitve sporne meje bota morala plačati obadva po meri svojih mej. V slučaju pa, da bo razprava pokazala, da ni bilo treba sodne določitve mej, ker meja ni bila sporna, ali ker je drugi sosed hotel izvensodno ureditev, bote morali plačati stroške sami. Stroške svojega zastopnika pa mora plačati vsak sam. Poskusite s svojim sosedom stvar najprej spraviti zlepega s sveta, ker bo na ta način ureditev zadeve za Vas in Vašega soseda najcenejši in najpravičnejši.

Izplačilo kupninskega deleža. C. R. Sv. M. C. — Od svoje matere ste prevzeli 2 orala veliko posestvo leta 1924 za 10.000 Din. Vsakemu bratu ste morali izplačati

znesek 2500 Din. En brat je z veseljem denar sprejel, dočim se je drugi branil, vsled česar ste denar položili že 1. 1926 na njegovo ime v Ljudsko posojilnico v Celju. V kupni pogodbi ste z materjo določili, da Vas ne sme noben brat terjati za denar pred materino smrtjo. Brat noče sprejeti knjižice in zahteva gotovino. Vprašate, če bode moral vzeti hranilno knjižico. — Ako je v kupni pogodbi določeno, da Vas ne sme brat terjati pred materino smrtjo, potem ste lahko brez skrbi, da Vaš brat ne more od Vas zahtevati izplačila zneska Din 2500. Kakor hitro pa bo nastopil ta slučaj, bote pa morali bratu izplačati znesek 2500 Din v gotovini, ne pa s hranilno knjižico, čeprav ste denar naložili na njegovo ime v denarni zavod. Če pa bi bili Vi leta 1926 denar položili na sodišču, ker ga brat ni hotel sprejeti, bi bili s to položitvijo denarja pri sodišču svoje obveznosti na izplačilo zneska 2500 Din popolnoma oproščeni. V kolikor ste ravnali drugače, gre to na Vašo nevarnost in na Vašo odgovornost. Poskusite znova doseči pri bratu, da bi se zadovoljil s hranilno knjižico.

Razna obvestila.

Naš izvoz lesa v Italijo. Po italijanski najnovejši statistiki zunanje trgovine za julij je Italija v tem mesecu uvozila iz naše države 4569 vagonov-lesa, to je sicer nekoliko manj nego v juniju (5369 vagonov) vendar pa več kakor v juliju (4355 vagonov) in mnogo več nego v ostalih mesecih tekočega leta. Uvoz iz Rusije se je v juliju skrčil na 1410 vagonov nasproti 2043 vagonom v juniju, 1753 vagonom v maju in 1647 vagonom v aprilu. Uvoz iz Avstrije pa je znašal 2718 vagonov nasproti 3528, 3094 in 3042 vagonom v prejšnjih treh mesecih. V prvih sedmih mesecih tega leta je Italija uvozila skupaj 71.413 vagonov lesa nasproti 66.153 vagonom v istem razdobju preteklega leta in 67.964 vagonom v istem razdobju l. 1931. Od tega uvoza odpade v prvih sedmih mesecih tega leta na uvoz iz Jugoslavije 27.969 vagonov (lani 20.045), iz Avstrije 19.755 vagonov (lani 19.568), iz Rusije 11.785 vagonov (lani 12.179) in iz Rumunije 3201 vagon (lani 2117). Kakor je iz gornjih števil razvidno, odpade

od povečane skupne količine italijanskega uvoza največji del na našo državo.

Rodovniško premovanje v Šmarju pri Jelšah. Dne 26. t. m. priredi selekcijska zadruga za sivo-pšenično govedo v Šmarju pri Jelšah svoje prvo premovanje goveje živine. Razstavljeno bo okrog 60 glav goveje živine. Na nekdanjih okrajnih premovanjih v Šmarju je bilo videti vedno prvovrstni material; po zatrevanju poznavalcev živine pa bo na tem rodovniškem premovanju samo izbran material. Dasi ravno je zadruga začela z mlečno kontrolo šele 1. januarja t. l., že vendar vodijo vsi zadrugarji brez izjeme mlečno kontrolo prav vestno. Banska uprava in sreski kmetijski odbor v Šmarju pri Jelšah sta že naklonila zadrugi lepe zneske za nagrade živinorejcem. Je pričakovati, da bodo posnemali v tem pogledu bansko upravo in sreski kmetijski odbor tudi krajevni činitelji. Ker bo razstava v marsičem poučna, si naj isto ogledajo vse sosednje organizacije ter okoliški živinorejci.

Živinska razstava v Studenicah pri Poljčanah. Nobena panoga kmetijstva ni pri nas na zadnjem mestu in zlasti do živine ima naš kmet veselje, ker že lahko precej pokaže, da je že kolikor toliko selekcionirana, kar se je pokazalo na zadnji živinski razstavi in premovanju, ki ga je priredila živinorejska selekcijska zadruga dne 22. septembra 1933 v Studenicah. Razstavljena je bila izključno samo rodovniška živina, to je krave, ki so vpisane v rodovnik in se pri njih izvaja kontrolirana molža, zarod teh krav in rodovniški biki, last zadruge. Razstavljenih je bilo 53 glav in sicer: 38 krav, 3 zadržni glavni biki, 1 mlad bik-kec in 10 telic. Komisija je točno in strogo ocenjevala z ozirom na rod in na mlečnost. Ocena je bila sledeča: krave: I (odlični sta bili 2), III je bilo 10, IV 5; biki: I 1, II 1, III 1, IV 1; telice: II 3, III 2 in IV 2, treh telic komisija ni sprejela, ker niso bile rodovniške. Nagrade so bile: za bika I. darilo v gotovini 200 Din, za krave I. darilo 350 Din, III. darilo 150 Din, IV. darilo 100 Din; za telice: II. darilo 200 Din; III. darilo 120 Din, IV. darilo 80 Din. Živinorejec, ki je imel razstavljenih več kot po eno kravo, bikca in telico, je prejel za najlepšo žival njej prisojeno nagrado, za ostale živali pa

skupinske nagrade. Živinorejci so z veseljem in hvalečnostjo sprejeli njim podeljene in zaslužene nagrade in v zahvalo so obljubili, da se bodo potrudili in še skrbneje negovali živino, katera je v ponos vsakemu kmetu, če je lepa.

Vsečina sladkorja in kisline v letošnjem grozdju. Banovinska trsnica in drevesnica v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, poroča, da je do dne 12. t. m. pozicuzno določila vsebino sladkorja in kisline pri posameznih vrstah grozdja v tej drevesnici. Pri tem so bili ugotovljeni naslednji rezultati (prva številka označuje vsebino sladkorja v %, druga pa vsebino kisline v ‰; v oklepajih ustrezajoči podatki, dobljeni na isti dan lanskega leta): renski rizling 17.5, 16.5 (19.0, 9.5), burgundec beli 18 in 14 (20.5 in 9), burgundec modri 17.5 in 12, sauvignon 18 in 14 (18.9 in 10.0), Bouvierjeva ranina 20.0 in 10.5 (20.3 in 7.8), neubrgovec 19 in 11.5 (21.3 in 9.3), laški rizling 16.5 in 11 (19.8 in 9), šipon 14.7 in 15.5 (18.0 in 10), rulandec 18 in 15 (21 in 8.2), silvanec 17 in 12.5 (20 in 8.7), traminec 19 in 14.5 (20 in 8.4) in žlahtnina 17.5 in 10 (18 in 6.8). Pri lepem vremenu je zorenje zlasti v zdravih nasadih zadnje dni vidno napredovalo ter bo kvaliteta, če bo vreme nadalje ugodno, pri skrajno pozni trgatvi še zadovoljiva.

Vinska trgovina v dravski banovini (14. oktobra 1933.) Živahna kupčija z dravskimi vini je nekoliko ponehala, od kar se je pričel uvažati dalmatinski mošt, ki je razmerno poceni. Večje povpraševanje je po dolenskem cvičku, ki je skoro že ves razprodan. Zato mu je tudi razmerno visoka cena 5 do 6 D. Bela namizna boljša vina se dobijo še v partijah po 4 do 4.50 Din, finejša izbrana pa po 5 do 7 Din. Mošti še nimajo stalnih cen in jih je le malo. Za novo portugalko zahtevajo po 4.50 do 5 Din za 1 liter.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 14. oktobra 1933 so pripeljali špeharji 47 komadov zaklanih svinj in je bilo svinjsko meso po 11 do 12 Din, špeh 13—14. Kmetje so pripeljali 1 voz sena po 40, 2 slame 25—27, 16 voz krompirja 0.50—0.75, 4 čebule 1.50—2 (česen

7—8), 23 voz zelja 0.50—1.50. Kislo zelje 4, repa 2, hren 6—8, jabolke 2—4, hruške 3—5, breskve 5—8, grozdje 4—6, brusnice 5.50—6, celj orehi 6, luščeni 28—32, kostanj 2—3.50, pečen 6. Na trgu je bilo 16 vreč pšenice 1.25—1.50, 6 rži 1.25, 14 ječmena 1—1.25, 18 koruze 1.25, 13 ovsa 0.75—1, 12 prosa 1.50, 16 fižola 1.50—2. Smetana 10—12, mleko 2—2.25, surovo maslo 20—22, jajca 0.75—1. Kokoši je bilo 77 komadov po 20—25, 792 piščancev po 20—55, 14 gosi 30—45, 23 puranov 35—50, 36 rac 20—25, 25 domačih zajcev 5—25 Din.

Mariborski živalski sejem 10. X. 1933. Prignanih je bilo 11 konj, 10 bikov, 128 volov, 318 krav in 11 telet, skupaj 478 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sefmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3.75 do 4 D, poldebeli voli 2.25 do 2.75, plemenski voli 2 do 2.50, bikji za klanje 3.75 do 4, klavne krave debele 2.25 do 3, plemenske krave 1.25 do 2.50, krave za klobasarje 1.75 do 2.25, molzne krave 2.75 do 3, breje krave 2.75 do 3, mlada živina 3.75 do 4, teleta 6 do 7 Din. Prodanih je bilo 299 komadov.

Mariborski svinjski sejem 13. X. 1933. Na današnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 138 svinj in 13 ovc. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov stari 120—160 Din, 3—4 mesece stari 200—250, 5—7 mesecev stari 350—400, 8—10 mesecev 450—520, 1 leto 580—650 Din. 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg mrtve teže 10—10.50 Din. Ovce po 85—100 Din za komad. Prodanih je bilo 59 svinj in 2 ovci.

Ptujski sejem za prašiče 11. okt. 1933. Prignanih 325 svinj, prodanih pa 87. Dogon je bil razmeroma dober, kupčija pa slaba. Cene: plemenske svinje 6—8 Din, poldebele 8—9 Din za 1 kg žive teže, mrtve za 9—10 Din. Prašci 6—12 tednov po kakovosti 100—250 Din. Cene so nekoliko poskočile.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 10—12 Din, II. vrste 8—10, meso od bikov, krav in teleč 5—7, telečje meso I. vrste 10—14, II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—18 Din.